C/2024/4061

2024.7.12.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a demokrácia védelméről

(COM(2023) 630 final)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az 1024/2012/EU és az (EU) 2018/1724 rendeletnek az (EU) XXXX/XXXX irányelvben meghatározott bizonyos követelmények tekintetében történő módosításáról

(COM(2023) 636 final)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a harmadik országok nevében végzett érdekképviselet átláthatóságára vonatkozó harmonizált belső piaci követelmények megállapításáról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról

(COM(2023) 637 final)

(C/2024/4061)

Előadó: **Christian MOOS**

Társelőadó: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Felkérés:	Európai Parlament: 2024.1.25. az Európai Unió Tanácsa: 2024.1.24.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. és 304. cikke
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.4.12.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.4.24.
Plenáris ülésszak száma:	587.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	206/1/7

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az európai liberális demokrácia külföldről és az Európai Unión (EU) belülről egyaránt támadásnak van kitéve. Az elmúlt években jelentős előrelépés történt annak érdekében, hogy az európai demokrácia rezilienssé váljon e fenyegetésekkel szemben, azonban jóval komolyabb erőfeszítéseket kell tenni az EU, az uniós demokrácia és különösen a közelgő európai választások védelme érdekében ([1]).

1.2. A szervezett civil társadalom, a polgárok és a szociális partnerek döntő szerepet játszanak az európai demokrácia védelmében és biztosításában. Ezért – az e véleményben szereplő ajánlásokkal összhangban – az európai bizottsági javaslatokon túlmutató intézkedésekkel tovább kell fejleszteni az európai és nemzeti szintű politikában való részvételüket.

1.3. Éppen ezért sajnálatos, hogy a demokrácia védelméről szóló csomagra irányuló javaslat túl későn érkezett ahhoz, hogy a 2024-es európai választások előtt biztosítani lehessen a megfelelő végrehajtást, és nem veszi figyelembe az EGSZB által az európai demokráciáról szóló cselekvési tervvel kapcsolatban megfogalmazott javaslatokat ([2]).

([1]) „Demokrácia” alatt az EGSZB mindig „liberális demokráciát” ért.
([2]) HL C 341., 2021.8.24., 56. o.

1.4. Az EU demokratikus folyamataiba való külföldi beavatkozás valódi fenyegetést jelent az európai demokráciára, és ennek gátat kell vetni. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) ezért teljes mértékben támogatja a javasolt irányelv célkitűzéseit, a javasolt eszközökkel azonban egyáltalán nem ért egyet. A piaci torzulások elkerülése és az egységes szabályozás biztosítása érdekében olyan átfogó, uniós szintű megközelítést szorgalmaz, amely nem jár többletköltségekkel vagy további kockázatokkal, továbbá nem bélyegzi meg az érdekképviseleti szolgáltatókat, nem szűkíti az Unióban a civil társadalmi teret, nem csökkenti nemzeti szinten a meglévő átláthatósági nyilvántartások hatókörét, valamint nem ássa alá az EU mint nemzetközi szereplő hitelességét.

1.5. Az EU demokratikus folyamataiba való külföldi beavatkozás megfékezésére irányuló ilyen átfogó, uniós szintű megközelítésnek egyértelműnek és könnyen alkalmazhatónak kell lennie a jogszabályok hatálya alá tartozó valamennyi szereplő, köztük a természetes személyek, a kisebb nem kormányzati szervezetek és a vállalatok számára. A jogszabályban mindenekelőtt egyértelműen meg kell határozni a használt terminusok, különösen az „érdekképviseleti tevékenység" fogalmát, egyértelmű kritériumokat kell megadni annak megállapítására, hogy mely külföldi szervezetek tartoznak a jogszabály hatálya alá, a jogszabálynak az Unióban működő valamennyi alvállalkozóra ki kell terjednie, továbbá fel kell számolnia az egyes finanszírozási formák tekintetében meglévő kiskapukat.

1.6. Az EGSZB megítélése szerint nem történt kellő előrelépés az európai választások európai dimenziójának megerősítése terén, ezért kéri, hogy a választási folyamatot tegyék teljes mértékben akadálymentessé a fogyatékossággal élő uniós polgárok számára, valamint kéri, hogy növeljék a választási folyamat inkluzivitását és rezilienciáját annak valamennyi tagállamban történő harmonizálása révén. Ennek eléréséhez az első lépés az európai választási jog közelmúltbeli reformjainak elfogadása, a politikai oktatásba való nagyobb mértékű beruházás és a következő európai választásokra való figyelemfelhívás, valamint az EU-ban élő valamennyi ember politikai integrációjának elősegítése lenne.

1.7. Az EGSZB európai és nemzeti szinten a képviseleti demokráciát kiegészítő részvételi demokrácia és innovatív polgári szerepvállalási formák megerősítését szorgalmazza. Az ilyen új politikai részvételi lehetőségeknek könnyen érthetőnek és inkluzívnak kell lenniük, és nem zárhatnak ki polgárokat, különösen a leginkább hátrányos helyzetű csoportokat felesleges küszöbértékek meghatározásával. Emellett átláthatónak kell lenniük az uniós jogszabályokra gyakorolt lehetséges hatásuk és a befolyásgyakorlás terén meglévő korlátaik tekintetében is. A nemzeti szintű hatékony részvétel általános kereteire irányuló javaslat, valamint az *Ossza meg velünk véleményét!* weboldalnak a polgári szerepvállalás egyablakos rendszerévé való átalakítására irányuló javaslat olyan javaslatok, amelyek segítségével előrehaladást lehetne elérni. Mindazonáltal további lépésekre van szükség, ideértve az európai polgári kezdeményezés reformját és a hatékony részvétel uniós keretének létrehozását is.

1.8. A demokrácia védelmének legjobb módja az alapvető értékek védelme és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása.

2. **Általános megjegyzések**

2.1. A rejtett külföldi beavatkozás a geopolitikai feszültségek és a többszörös válságok miatt egyre nagyobb veszélyt jelent az Európai Unió demokratikus folyamataira és a liberális demokráciára nézve.

2.2. Az EGSZB üdvözli az európai demokrácia rezilienciájának növelése terén az európai demokráciáról szóló cselekvési terv keretében elért eredményeket, és hangsúlyozza, hogy a civil társadalom kulcsfontosságú szerepet játszik a demokráciák működésének és rezilienciájának biztosításában. Megjegyzi azonban, hogy az európai demokráciáról szóló cselekvési terv témájában készült EGSZB-vélemény legfontosabb javaslatait még nem ültették át a gyakorlatba, és kéri, hogy azokat mielőbb valósítsák meg.

2.3. Az EGSZB üdvözli a polgárok és a civil társadalmi szervezetek részvételének javítása érdekében tett konkrét erőfeszítéseket. Mindamellett ismét kéri, hogy fejlesszék tovább a deliberatív formátumok uniós szintű keretét és a szervezett civil társadalommal folytatott párbeszéd stratégiáját (amely egy cselekvési tervben végződik), valamint erősítsék meg a szociális párbeszédet ([3]).

2.4. A demokratikus visszacsúszás az Unióban is gyökeret vert. Az európai demokráciákat nemcsak külföldről fenyegeti veszély, hanem az Unión belül is terjed, és átfogó uniós szintű megközelítést igényel az európai demokráciák belső és külső fenyegetésekkel szembeni védelme érdekében.

([3]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., 1.5. bekezdés, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj

2.5. Az EU jó eredményeket ért el a demokrácia szupranacionális szintű javítása terén, az erőfeszítéseket azonban sürgősen fokozni kell. Az Európa jövőjéről szóló konferencia (CoFoE) során olyan aggályok merültek fel, amelyeket az esetleges uniós bővítés előtt kezelni kell.

2.6. A 2024-es európai választások meg fogják mutatni, mennyire reziliens az európai demokrácia. Az EGSZB arra kér minden nemzeti és európai szereplőt, hogy óvják valamennyi intézmény demokratikus legitimitását, és védjék meg azt az elvet, hogy a demokrácia és az alapvető jogok az EU és az uniós tagállamok összefüggő alapját képezik.

3. **A harmadik országok nevében végzett érdekképviseletre vonatkozó harmonizált követelmények megállapításáról szóló irányelvvel kapcsolatos észrevételek**

3.1. Az EGSZB csupán a javasolt jogszabály célját támogatja teljes mértékben, melynek értelmében átláthatóvá kell tenni a harmadik országok nevében az Unióban végzett érdekképviseleti tevékenységeket; az ennek elérésére javasolt irányelvet azonban nem. Ezért átfogóbb megközelítést szorgalmaz a külföldi beavatkozás jelentette sürgető kihívás kezelése érdekében.

3.2. Jelenleg 15 uniós tagállam vezet nemzeti nyilvántartást az érdekképviseleti szolgáltatókról, míg más tagállamok új jogszabályokon dolgoznak. Az EGSZB ezért aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az egységes szabályozás hiánya és a javasolt jogszabály új torzulásokat okozhat, és többletköltségeket róhat az érdekképviseleti szolgáltatókra.

3.3. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az illegális külföldi beavatkozással szembeni küzdelem keretében fel kell lépni a korrupció ellen, és az Európai Ügyészség, valamint az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) erőteljesebb fellépését szorgalmazza az európai döntéshozók és a döntések előkészítésében részt vevők között tetten érhető külföldi korrupció megelőzése érdekében.

3.4. Az EGSZB-t emellett az is aggodalommal tölti el, hogy a javasolt irányelv harmonizációra vonatkozó rendelkezései a jelenlegi alkalmazási körön belül szűkíthetik a meglévő nemzeti átláthatósági nyilvántartások hatályát azáltal, hogy azokat a harmadik ország nevében végzett érdekképviseleti szolgáltatásokra korlátozzák. Ezek a nyilvántartások jelenleg a belső piacon nyújtott valamennyi érdekképviseleti szolgáltatásra kiterjednek.

3.5. Az EGSZB osztja az uniós nemzeti kormányok és a főbb civil társadalmi szereplők, köztük a Civil Society Europe által megfogalmazott kritikát, miszerint a javasolt jogszabály megbélyegezheti a harmadik országok nevében érdekképviseleti tevékenységet végző szolgáltatókat, ami azzal a kockázattal jár, hogy az Unióban szűkül a civil társadalmi tér, és aláássa az EU mint az európai értékeket előmozdító nemzetközi szereplő hitelességét.

3.6. Az EGSZB emellett mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javasolt jogszabály hátrányosan érinthet szervezeteket, és visszatartó erővel hathat a tisztességes szereplőkre, illetve arra, hogy az egyesülés szabadsága keretében gyakorolják a finanszírozáshoz való jogukat.

3.7. Az EGSZB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő egy új jogalkotási javaslatot, amely olyan átfogó, uniós szintű megközelítést tartalmaz, amely gondoskodik az egységes szabályozásról és kiküszöböli a belső piac torzulásait, ugyanakkor kerüli a megbélyegzést, továbbá nem ró többletköltségeket és további kockázatokat az érdekképviseleti szolgáltatókra, köztük a különböző uniós tagállamokban működő vállalatokra és nem kormányzati szervezetekre.

3.8. Az EGSZB úgy véli, hogy az érdekképviseletre vonatkozó közös átláthatósági és elszámoltathatósági normákról szóló jogszabály kiegészítené a korrupció elleni küzdelemről szóló irányelvet ([4]). Az érdekképviseletre vonatkozó átláthatósági és elszámoltathatósági normák segíthetnek jobban megkülönböztetni a legális tevékenységet és a befolyással való tiltott üzérkedést, valamint azonosítani az összeférhetetlenség eseteit.

3.9. Egy ilyen megközelítés a javasolt irányelvben meghatározott célkitűzéseket szolgálná, ugyanakkor minimálisra csökkentené a harmadik országok nevében érdekképviseletet végző szereplők megbélyegzésének kockázatát, illetve ürügyként szolgálhatna egyes harmadik országok számára, hogy a külföldi befolyásolással kapcsolatban olyan korlátozóbb jogi aktusokat fogadjanak el, amelyek korlátozhatják az ottani civil társadalom tevékenységét is.

3.10. Az „érdekképviseleti tevékenység” meghatározása továbbra is homályos. Míg bizonyos (pl. az egyeztető tárgyalásokhoz kapcsolódó) tevékenységeket nem említik meg kifejezetten, továbbra sem világos, hogy az irányelv kiterjed-e más tevékenységekre, például az alkalmazott kutatásra (amely a szakpolitikai ajánlásokat segíti). Az, hogy az egész dokumentumra jellemző a fogalommeghatározások egyértelműségének ilyen jellegű hiánya, más területeken, például a civil párbeszéddel kapcsolatos tevékenységek esetében is bizonytalanságokat vet fel.

3.11. Amennyiben az Európai Bizottság az EGSZB kérésének megfelelő új jogalkotási javaslat kidolgozása helyett a javasolt irányelvvel kíván tovább dolgozni, az EGSZB arra kéri a jogalkotókat, hogy határozzák meg egyértelműbben az „érdekképviseleti tevékenység” fogalmát, hogy a természetes személyek és a kisebb jogi személyek – megterhelő jogi konzultációk nélkül – felmérhessék, hogy tevékenységük a jogszabály hatálya alá tartozik-e vagy sem.

3.12. Az EGSZB egyértelmű kritériumokat kér annak érdekében, hogy az érdekképviseleti szolgáltatók és alvállalkozóik könnyen felmérhessék, hogy a 2. cikk 4. pontjának b) alpontjában említett köz- vagy magánjogi jogalany tevékenységei a 2. cikk 4. pontjának a) alpontjában említett jogalanyhoz köthetők-e.

3.13. Az EGSZB úgy véli, hogy egyértelműbbé kell tenni, hogy a jogszabály természetes személyekre és az összes jogi személyre egyaránt vonatkozik.

3.14. Az EGSZB veszélyes joghézagnak tartja, hogy a jogszabály nem terjed ki a szervezetek intézményi támogatására és projektfinanszírozására, még akkor sem, ha ezeket a pénzeszközöket ténylegesen érdekképviseleti tevékenységekhez veszik igénybe. A kiskapuk megszüntetéséhez olyan megoldásra van szükség, amely nem ró túlzott adminisztratív kötelezettségeket a civil társadalomra.

3.15. Az EGSZB üdvözli, hogy a fő szerződő érdekképviseleti szolgáltatókkal kapcsolatban a nyilvántartásban közzéteendő információk tartalmazzák az érdekképviseleti szolgáltatásokat nyújtó összes alvállalkozó minden adatát, beleértve „az érdekképviseleti tevékenység leírását és becsült időtartamát” is.

3.16. A harmadik országok nevében eljáró érdekképviseleti szolgáltatókat az azon értesítéstől számított öt munkanapon belül kell törölni a nyilvántartásból, miszerint már nem minősülnek a 3. cikk (1) bekezdésében említett jogalanynak. Ez a határidő azonban súlyosan aláássa az érdekképviseleti tevékenységek utólagos nyilvános ellenőrzésének lehetőségét. Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy az ilyen jogalanyokra vonatkozó információkat a kérelem benyújtásától számított legalább négy évig tárolják a nyilvántartásban, egyértelműen feltüntetve azt az időpontot, amikor véget ért a rendelet hatálya alá tartozó utolsó tevékenység.

4. **A választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról szóló ajánlással kapcsolatos észrevételek**

4.1. Az EGSZB bírálja, hogy az ajánlást mindössze hat hónappal a következő európai választások előtt tették közzé. Már túl késő ahhoz, hogy valamennyi címzett eleget tudjon tenni az adott ajánlásoknak.

4.2. Ezért arra kéri a következő Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy az ajánlás, a 2024-es európai választásokról szóló, hamarosan megjelenő európai bizottsági jelentés és az uniós polgárokról szóló 2026. évi jelentés figyelembevételével indítsanak átfogóbb kezdeményezést az európai választási eljárások összes tagállamon belüli további harmonizálása érdekében, valamint még jóval a 2029-es európai választások előtt folytassák a mobilis uniós polgárok választójogának javítására irányuló kezdeményezést.

([4]) HL C, C/2024/886, 2024.2.6., 5.2. bekezdés, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/886/oj.

4.3. Az EGSZB sajnálatosnak tartja, hogy a 2019. márciusi *A fogyatékossággal élők tényleges jogai arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon* című tájékoztató jelentés ([5]) és a 2020. decemberi *Garantálni kell a fogyatékossággal élő személyek tényleges jogait arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon* című vélemény ([6]) elfogadása óta nem tapasztalható lényegi javulás a fogyatékossággal élő személyeknek az európai parlamenti választásokon történő szavazási lehetőségei terén. Jogi vagy technikai akadályok miatt az EU tagállamaiban még mindig több ezer embernek nincs tényleges lehetősége arra, hogy szavazzon. Az EGSZB megismétli az Európai Parlamenthez, az Európai Tanácshoz és a tagállamokhoz intézett felhívását, hogy „sürgősen módosítsák az 1976. évi választási okmányt, [... ami] Unió-szerte lehetővé tenné olyan előírások végrehajtását, amelyek [...] tényleges szavazati jogokat garantálnának a fogyatékossággal élő személyek számára".

4.4. Az EGSZB elismeri, hogy több tagállam is 16 évre csökkentette a választójogi korhatárt. Ezzel összefüggésben felszólítja a tagállamokat, hogy harmonizálják a választójogi korhatárt az európai választásokon annak érdekében, hogy uniós szinten biztosítsák a fiatalok egyenlő részvételét.

4.5. Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja az Unióban élő minden ember politikai oktatását és digitális jártasságát, és megismétli arra irányuló javaslatát, hogy hozzanak létre egy olyan európai ügynökséget, amely oktatási programokon keresztül erősítené az uniós polgárok médiakészségeit ([7]).

4.6. Rámutat, hogy már nem garantáltak minden tagállamban a tisztességes választások ([8]), ezért felkéri a nemzeti kormányokat, hogy tegyenek eleget az ajánlás 11. b) pontjában foglalt előírásoknak is. Továbbá arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a 2024-es európai választásokról szóló, hamarosan megjelenő jelentésében értékelje, hogy eleget tettek-e az ajánlásnak.

4.7. Az EGSZB úgy véli, hogy mivel az európai választások megszervezése a nemzeti hatóságok felelősségi körébe tartozik, a választási megfigyelők képzésének nemzeti és európai szinten egyaránt közös feladatnak kell lennie. Ez biztosítja a megfigyelők nagyobb fokú függetlenségét, valamint az értékelésre vonatkozó uniós szintű normákat is garantálja.

4.8. Az EGSZB kiemeli a választások körüli információs környezet védelmének szükségességét, ugyanakkor megítélése szerint fennáll annak a veszélye, hogy egyes kormányok ezt ürügyként használják fel a nyilvános viták manipulálására és a demokratikus pártok közötti tisztességes verseny korlátozására. Ezért hangsúlyozza, hogy a médiaszabadság, a média sokszínűsége és a civil társadalom rendkívül fontos szerepet játszik az információs környezet és a tisztességes választási verseny ellenőrzésében, és ismételten arra kéri az összes demokratikus szereplőt, hogy tegyenek további lépéseket az Unión belüli helyzet javítására ([9]).

4.9. Azt ajánlja, hogy a 28. pontban leírtaknak megfelelően a harmadik országbeli állampolgároktól vagy a valamely tagállamban nyilvántartásba nem vett jogi személyektől származó finanszírozást teljes átláthatóság mellett évente egy maximális összegre korlátozzák.

4.10. Az EGSZB a maga és tagjai nevében kötelezettséget vállal arra, hogy felhívja a figyelmet a következő európai választásokra és növeli a részvételi arányt, különös tekintettel az első választókra és a politikai részvételben alulreprezentált csoportokra.

4.11. Azt javasolja, hogy a szavazólapokon tüntessék fel az európai szintű pártok logóját, a politikai pártokat pedig arra ösztönzi, hogy minden kampányanyagukon tüntessék fel a logókat.

4.12. Az európai választások európai dimenziójának megerősítése érdekében az EGSZB támogatja az Európai Parlament által az európai választási jog kapcsán elfogadott reformokat, a Tanácsot és a tagállamokat pedig a reformok elfogadására kéri.

([5]) Az EGSZB tájékoztató jelentése: A fogyatékossággal élők tényleges jogai arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/information-reports/real-right-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-information-report.

([6]) HL C 56., 2021.2.16., 36. o.

([7]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének biztosítása Európában (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C 517., 2021.12.22., 9. o).

([8]) EBESZ, Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala: Magyarország. Parlamenti választások és népszavazás, 2022. április 3. EBESZ választási megfigyelő misszió. Zárójelentés, Varsó, 2023. július 29.

([9]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének biztosítása Európában (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C 517., 2021.12.22., 9. o).

5. **A polgárok és a civil társadalmi szervezetek szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról szóló ajánlással kapcsolatos észrevételek**

5.1. Az EGSZB üdvözli a polgárok részvételének javítására irányuló erőfeszítéseket, de megismétli, hogy a civil társadalmi szervezeteken keresztüli képviseletük döntő fontosságú a demokrácia erősítése szempontjából.

5.2. Az EGSZB megismétli azon véleményét, hogy „az alulról szerveződő mozgalmaknak és a szegénységet megtapasztalt embereknek az emberi jogok demokratikus ügyének középpontjában kell állniuk. Az emberi jogok, különösen a szociális jogok védelmének legjobb módja az, hogy ha lehetővé tesszük, hogy a nyilvánosság számára és a politikai vitákban hallható legyen az egyenlőtlenség, a szegénység és a társadalmi kirekesztés által leginkább érintett emberek hangja” ([10]).

5.3. Megismétli, hogy a képviseleti demokrácia és a választási folyamatok továbbra is az uniós demokrácia és a részvételi demokrácia gerincét alkotják, és a polgári szerepvállalás innovatív formái a választott képviselők elszámoltathatóságának kiegészítő eszközeiként szolgálnak.

5.4. Üdvözli a tagállamoknak szóló, arra irányuló ajánlást, hogy a polgárok és a civil társadalmi szervezetek részvételét illetően hozzanak létre testreszabott nemzeti kereteket, amelyeknek ki kell terjedniük a politikai döntéshozatal teljes ciklusára az egyeztető tárgyalásoktól kezdve a meglévő jogszabályok és politikai kezdeményezések értékeléséig.

5.5. Sajnálja, hogy az európai demokráciáról szóló cselekvési terv témájában készült közlemény nem tartalmaz a polgárok és a civil társadalom uniós szintű részvételének továbbfejlesztésére irányuló intézkedéseket, figyelembe véve az Alapjogi Charta végrehajtásáról szóló 2022. évi jelentés nyomon követéseként szervezett munkaértekezletek eredményeit, valamint a meglévő mechanizmusok – köztük az európai polgári kezdeményezés – megfelelőségének alapos értékelését.

5.6. Hangsúlyozza, hogy egyes tagállamokban az ajánlás címzettjei komoly veszélyt jelentenek a nyilvános civil társadalmi térre és a politikai döntéshozatalban való egyenlő részvételre; egyes kormányok a közvetlen demokráciát az európai demokrácia aláásására használják. Ezért az Európai Bizottságnak folytatnia kell arra irányuló tevékenységét, hogy különösen a civil társadalmi szervezeteken és társadalmi mozgalmakon keresztül megvalósuló kollektív szerepvállalásuk keretében közvetlenül képessé tegye a polgárokat arra, hogy kiálljanak a demokrácia mellett és megvédjék a civil társadalmi teret.

5.7. Döntő fontosságúnak tartja a részvételhez való, megkülönböztetéstől mentes hozzáférést, különös hangsúlyt helyezve a fiatal polgárok, a fogyatékossággal élő polgárok és a kisebbségek jogaira. A széles körű részvétel ösztönzése érdekében a lehető legegyszerűbb szerepvállalási lehetőségeket kell biztosítani, és ezek kapcsán nem alkalmazhatnak olyan küszöbértékeket, amelyek akadályozzák a polgárok szerepvállalását.

5.8. Osztja az azzal kapcsolatos aggodalmakat, hogy egyes szervezetek megpróbálják aláásni a demokráciát és korlátozni a nyilvános tereket, és a nemzeti kereteken belül olyan intézkedéseket szorgalmaz, amelyek kizárják a demokrácia és az európai értékek ellen aktívan küzdő szervezeteket a politikai döntéshozatalban való részvételből.

5.9. Kéri, hogy egyértelműen határozzák meg a nemzeti keretekbe tartozó valamennyi eszköz célkitűzéseit és a vonatkozó visszajelzési mechanizmusokat. Az eszközök politikai döntéshozatalra gyakorolt esetleges hatásának átláthatónak kell lennie, különben a polgárok még inkább elveszítik a demokráciába vetett bizalmukat, ha a hatóságok hozzászólásokra adott válaszai nem felelnek meg a polgárok és a civil társadalmi szervezetek elvárásainak.

5.10. Felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a tanácskozási fórumok mellett erősítsék meg a szervezett civil társadalommal folytatott párbeszédet és a civil társadalom uniós politikai döntéshozatalban betöltött szerepét.

5.11. Üdvözli az Európai Bizottság azon célkitűzését, hogy az *Ossza meg velünk véleményét!* weboldalt az online polgári szerepvállalás egyablakos rendszerévé fejlessze, és arra kéri a tagállamokat, hogy nemzeti keretrendszerükön belül hozzanak létre megfelelő platformokat, amelyek a részvétel online és offline lehetőségeit egyaránt felölelik.

([10]) Opinion of the European Economic and Social Committee on „Communicating fundamental rights and the rule of law” (Own initiative opinion) (HL C 100., 2023.3.16., 25. o).

5.12. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy reformálja meg az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletet, és minden tagállamban 16 évre csökkentse az európai polgári kezdeményezés aláíráshoz szükséges alsó korhatárt, valamint hosszabbítsa meg az aláírásgyűjtési időszakot. A brexit nyomán az uniós szerződések reformját is támogatja azzal a céllal, hogy csökkentsék az aláírási küszöböt, amely jelenleg egymillió aláírás.

5.13. Mindaddig, amíg az átláthatósági nyilvántartások nem kötelezőek minden tagállamban, azt ajánlja, hogy önkéntes alapon valamennyi tagállamban hozzanak létre egy átláthatósági nyilvántartást az átlátható és etikus érdekképviselet biztosítása és előmozdítása érdekében, ami kulcsfontosságú a civil társadalmi szervezetek és más érdekelt felek hatékony részvételéhez.

Kelt Brüsszelben, 2024. április 24-én

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE